

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2026-0750549	Datum opzoeking:	30/06/2026
Referentienummer:	KARDAANSTRAAT 1-1	Zoekdata:	23544D0484/00G000
Perceel:	23544D0484/00G000		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Overijse afdeling OVERIJSE 4 AFD, sectie D met perceelnummer 0484/00G000 [23544D0484/00G000]

Informatievraag: Beschermd onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Dorpskern Overijse: (detail zie bijlage)

Legende

■ Cultuurhistorische landschappen	■ Monumenten
■ Archeologische sites	■ Overgangszones
■ Stads- en dorpsgezichten	

Informatievraag: Vastgestelde inventaris onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Dorpskern Overijse: (detail zie bijlage)

Legende

■ Landschapsatlas	■ Archeologische zones
■ Landschapelijk erfgoed	■ Bouwkundig erfgoed

Informatievraag: Erfgoedlandschap (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in het erfgoedlandschap

Legende

- Landschapeeljk erfgoed

Informatievraag: Unesco werelderfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in de Unesco Werelderfgoedlijst

Legende

- Bufferzones
- Kernzones

Informatievraag: Gebieden geen archeologie (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend erfgoed is niet opgenomen in gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt

Legende

- Gewestelijk
- Gemeentelijk

Informatievraag: Erfgoed plannen (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen erfgoed plannen

Legende

- Beheersplannen
- Onroerenderfgoedrichtplannen

Informatievraag: Wetenschappelijke inventaris onroerend erfgoed (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- **Dorpskern Overijse:** Bouwkundig (detail zie bijlage)

Legende

- Archeologische erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed elementen
- Bouwkundig erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed gehelen

Informatievraag: Archeologienota's (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen goedgekeurde archeologienota's

Legende

- Archeologienota's

Informatievraag: Eindverslag archeologie (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen eindverslagen van archeologisch onderzoek

Legende

 Eindverslag archeologie

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Beschermd onroerend erfgoed

De minister bevoegd voor onroerend erfgoed kan een goed beschermen als het door de erfgoedwaarden van algemeen belang is. Het moet minimaal in de staat blijven waarin het zich bevond op het moment van de bescherming.

Is het onroerend goed beschermd, dan gelden er verschillende specifieke juridische (per monument, stads- of dorpsgezicht of cultuurhistorisch landschap) gevolgen om het behoud ervan te garanderen. Bovendien kan je beroep doen op verschillende vormen van financiële ondersteuning.

Er zijn vier mogelijke vormen van bescherming: een beschermd monument, een beschermd cultuurhistorisch landschap, een beschermd stads- of dorpsgezicht en een beschermde archeologische site. Binnen elk van deze statuten is het mogelijk om een overgangszone in te stellen. Zo'n zone ondersteunt de erfgoedwaarden van het beschermde goed.

Vastgesteld onroerend erfgoed

De vaststelling van een inventaris is één van de instrumenten die de Vlaamse overheid kan inzetten om onroerend erfgoed te behouden. Hiermee bevestigt de bevoegde minister dat alle erfgoeditems op een vastgestelde lijst erfgoedwaarde bezitten en nog altijd bewaard zijn. Bij een vastgesteld item moet de overheid, eigenaar of beheerder rekening houden met rechtsgevolgen. De rechtsgevolgen zijn minder uitgebreid dan bij een beschermd erfgoed. Bovendien gelden voor alle vastgesteld bouwkundig en landschappelijk erfgoed in Vlaanderen eenzelfde set rechtsgevolgen.

Het onroerenderfgoeddecreet voorziet bevoegdheid voor steden en gemeenten voor het inventariseren van bouwkundig en landschappelijk erfgoed. De Vlaamse overheid inventariseert het archeologisch erfgoed, varend erfgoed en de landschappelijke gehelen (Landschapsatlas).

Erfgoedlandschap

Anders dan bij een bescherming of vaststelling van een onroerend goed verloopt de procedure van een erfgoedlandschap via de regelgeving Ruimtelijke Ordening. Als er voor een gebied een RUP wordt opgemaakt, kan de plannende overheid (gemeente, provincie of Vlaanderen) ervoor kiezen om hier ook een erfgoedlandschap in af te bakenen. Zo kunnen er stedenbouwkundige voorschriften gekoppeld worden aan het erfgoedlandschap waarmee ingezet wordt op erfgoedzorg. Wordt je goed erfgoedlandschap, moet je rekening houden met zorgplicht.

Unesco werelderfgoed

De Werelderfgoedconventie van 1972 betracht cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, te bewaren en te ontsluiten voor toekomstige generaties. Meer dan 190 lidstaten hebben deze Conventie ondertekend. België is sinds 1996 ook partij bij het Werelderfgoedverdrag. Zowel cultureel als natuurlijk erfgoed, als erfgoed dat daarvan een gecombineerde vorm is, kan voor de Werelderfgoedlijst worden voorgedragen. Vlaanderen telt momenteel zeven beschermingen op de Werelderfgoedlijst: een serie van 13 begijnhoven en van 26 belforten, het atelier Plantin-Moretus, de woning Giuette, de volledige Brugse binnenstad, het Zoniënwoud, de Wortel-Kolonie en begraafplaatsen en herdenkingsites van WO I.

Gebieden geen archeologie

De kaart wordt sinds 2016 periodiek vastgesteld door het agentschap. Op die manier kunnen percelen of gebieden die beantwoorden aan de criteria voor opname op korte termijn op de kaart opgenomen worden. Dit geeft bouwheren, verkavelaars en ontwikkelaars met plannen voor dergelijke percelen de mogelijkheid om vrijgesteld te worden van een archeologisch vooronderzoek, zonder vertraging en bijkomende kosten.

Plannen

Een goedgekeurd beheersplan legt geen actieve verplichtingen op. Het is en blijft een geconcretiseerde beheersvisie voor een erfgoedplaats. Toch heeft het document in zekere mate een 'dwingend' kader waarbinnen je moet blijven: als je werken wil uitvoeren, moeten ze stroken met de beheersdoelstellingen uit het beheersplan. Zijn de beheersdoelstellingen niet meer passend, dan kan je een aanpassing van het beheersplan aanvragen of een nieuw beheersplan opmaken. De geldigheidsduur van een plan is 24 jaar. In bepaalde gevallen heb je een goedgekeurd beheersplan nodig om een erfgoedpremie aan te vragen.

Geïventariseerd wetenschappelijk onroerend erfgoed

Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft de expliciete opdracht om al het waardevolle onroerend erfgoed in Vlaanderen te inventariseren. Door de jaren heen zijn er meerdere wetenschappelijke inventarissen opgemaakt over bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed.

Geïventariseerd onroerend erfgoed is opgenomen in een wetenschappelijke inventaris. Zo'n opname heeft geen rechtsgevolgen. Het goed wordt enkel beschreven en gedocumenteerd.

Archeologienota's en nota's

Een bouwheer is in bepaalde gevallen verplicht om een archeologienota toe te voegen aan een vergunningsaanvraag. Hij stelt daarvoor een erkend archeoloog aan om een archeologisch vooronderzoek uit te voeren en een archeologienota op te stellen. Of je verplicht bent een archeologienota toe te voegen aan je vergunningsaanvraag is onder meer afhankelijk van: oppervlakte perceel en bodemingreep, ruimtelijke bestemming van perceel en of het terrein zich situeert in een beschermde archeologische site, in een vastgestelde archeologische zone of in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.

Eindverslag archeologisch onderzoek

Bij bouw- of verkavelingsprojecten maakt een erkend archeoloog verschillende verslagen op om archeologisch erfgoed te documenteren. De bouwheer moet aangeven of er archeologisch erfgoed op het terrein wordt verwacht en hoe hiermee zal worden omgegaan. Een vooronderzoek resulteert in een archeologienota of een nota bij een uitgesteld vooronderzoek. Als uit het vooronderzoek blijkt dat een archeologische site verder onderzocht moet worden, volgt een opgraving, uitgevoerd door een erkend archeoloog. Binnen twee maanden na het veldwerk maakt de archeoloog een archeologierapport met voorlopige bevindingen, dat aantoont dat het werk op het terrein is voltooid en de bouwwerkzaamheden kunnen beginnen. Het definitieve eindverslag, met alle onderzoeksresultaten, wordt binnen twee jaar na de opgraving bezorgd.

Wetgeving

Decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014 (Belgisch Staatsblad 17 oktober 2013 en 15 april 2014). Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Meer info

www.onroerenderfgoed.be

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van het Agentschap Onroerend Erfgoed, Koning Albert-II-Laan 19, bus 5, 1210 Brussel en Digitaal Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootchalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van het Agentschap Onroerend erfgoed via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - support@realsmart.be

Bijlage

Informatieaanvraag Onroerend erfgoed

(Referentienummer: KARDAAANSTRAAT 1-1)

Resultaat opvraging perceel gelegen in Overijse afdeling OVERIJSE 4 AFD, sectie D met perceelnummer 0484/00G000 [23544D0484/00G000]

Beschermd onroerend erfgoed

Beschermd stads- of dorpsgezicht, intrinsiek: Dorpskern Overijse

beschermd stads- of dorpsgezicht, intrinsiek

Beknopte karakterisering

Typologies brouwerijen, burgerhuizen, dorpswoningen, kastelen, maalderijen, parochiekerken, kapellen (gebouwen en structuren), dorpen

Beschrijving

De dorpskern van Overijse is beschermd als dorpsgezicht. De gevels op de grens van de afbakening (Heuvelstraat) maken deel uit van de bescherming.

Waarden

Historische waarde

De Dorpskom van Overijse is beschermd als dorpsgezicht omwille van het algemeen belang gevormd door de:

Is de aanduiding van

- **Begijnhof, Begijnhofplein, Brusselsesteenweg, Fezelarenstraat, Gebr. Danhieuxstraat, Heuvelstraat, J. Bt. Dekeyserstraat, Just. Lipsiusplein, Kardaam, Leegheid, Maurits Coomansstraat, Nestor Rowiesstraat, P.I. Taymansstraat, Pastoriestraat, Solheide, Stationsstraat, Waversesteenweg (Overijse)** De dorpskern van Overijse wordt bepaald door het centrale en sterk hellende Just. Lipsiusplein met de Sint-Martinuskerk, ten noorden op de helling ligt het historische Justus Lipsiushuis met tuin, ten zuiden van het plein sluit de bebouwing langs de Waversesteenweg aan bij het centrumplein met hierachter enkele oude steegjes en voormalige brouwerijen. Beeldbepalend voor het centrum van Overijse zijn de woonhuizen met oudere kern en de vele gecementeerde gevels, dit bepaalt ook het beeld van de Heuvelstraat. Aansluitend ten zuidwesten van het centrum bepalen de begijnhofkapel, als restant van het voormalige begijnhof, de vuurmolen en een oude brouwerij het uitzicht. Ten oosten sluit het kasteeldomein Isque van de plaatselijke heren aan bij het historische centrum waarvan de IJse de zuidelijke grens vormt.

Is de omvattende aanduiding van

- **Just. Lipsiusplein (Overijse)** Borstbeeld van Justus Lipsius naar ontwerp van Edouard François Marchant, geplaatst op een hoge hardstenen sokkel naar ontwerp van architect Joseph Jonas Dumont, inhuldiging op 28 juni 1853.
- **Begijnhof (Overijse)** Ten zuidoosten van de begijnhofkapel, en iets op de helling ingeplant, éénlaags huisje van acht ongelijke traveeën, afgedekt met een zadeldak (pannen); oudere kern verstopt achter een beraapte gevelbepleistering die nog de ankercijfers 2 en 8 laat zien.
- **Begijnhof (Overijse)** De begijnhofkapel in bak- en zandsteen, gelegen ten zuiden van de dorpskern van Overijse naast de Vuurmolen, is het enige wat rest, naast een bron, van het oude begijnhof van Overijse.
- **J. Bt. Dekeyserstraat 24 (Overijse)** Brouwerij uit de tweede helft van de 19de eeuw, opgericht als "Brasserie du Béguinage", later deel van brouwerij De Page. De installaties werden verwijderd, maar de verschillende fases van het brouwproces zijn nog afleesbaar in zowel het interieur als het exterieur.
- **Waversesteenweg 62, 62A (Overijse)** Eclectische brouwerswoning uit begin 20ste eeuw met erachter gelegen 19de-eeuwse brouwerijgebouwen, aangepast in de eerste helft van de 20ste eeuw. De woning aan de straat is zeer decoratief uitgewerkt met verschillende soorten steen en met sgraffitopanelen. De brouwerijgebouwen liggen gegroepeerd rond een binnenplaats ten zuidoosten van het dorpscentrum en ten noorden tegen de IJse. De brouwerij werd tijdens het interbellum gekocht door de familie Looftvoet die er bekend werd door het brouwen van Leffe.
- **Just. Lipsiusplein 13 (Overijse)** Ruim burgerhuis met oudere kern dat mee het uitzicht bepaalt van het Just. Lipsiusplein dat gekenmerkt wordt door dorps- en burgerhuizen met oudere kernen en gecementeerde gevels uit de 19de en begin 20ste eeuw.
- **Just. Lipsiusplein 3-4 (Overijse)** Rijhuis met twee bouwlagen van vier traveeën onder zadeldak met verbouwde begane grond, kern uit de 17de-18de eeuw doch aangepast.
- **Heuvelstraat 2-4 (Overijse)** Burgerhuis met beraapte gevel, vier traveeën en twee en een halve bouwlaag onder schilddak met rechts uitbreiding van één travee, kadastraal geregistreerd in 1886.

- **Heuvelstraat 42 (Overijse)** Onderkelderd dubbelhuis met neoclassicistische gecementeerde gevel en begin 20ste-eeuws uitzicht.
- **Heuvelstraat 44 (Overijse)** Burgerhuis met beraapte bepleistering uit begin 20ste eeuw, links naast de woning doorgang afgesloten met uitgewerkt smeedijzeren hekken.
- **Waversesteenweg 6 (Overijse)** Burgerhuis door een jaarsteen in de achtergevel gedateerd "AO /1769(?)", gelegen aan het begin van de Waversesteenweg ten zuiden van het Just. Lipsiusplein.
- **Fezelarenstraat 2-4 (Overijse)** Burgerwoning met gecementeerde gevel en mogelijk met oudere 18de-eeuwse kern. Deze woning maakte deel uit van de gesloopte brouwerij "De Page", gelegen ten zuiden in het Fezelarenstraat.
- **Just. Lipsiusplein (Overijse)** Schuilkelder opgericht tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter, bevindt zich onder het talud voor het oude gemeentehuis.
- **Waversesteenweg 2 (Overijse)** Traditioneel burgerhuis en herberg met bijgebouwen, gelegen aan de sterk hellende Waversesteenweg, recht tegenover de toegang tot de Sint-Martinuskerk en het voormalige kerkhof. Volgens de literatuur met kern opklimmend tot de 17de, maar met aanpassingen uit de 19de eeuw.
- **Waversesteenweg (Overijse)** Historische fontein "de Kelle" gelegen aan de voet van een heuvel nabij het centrum van Overijse. De dorpsfontein bestaat uit een hardstenen plaat met verwijzingen naar de graven van Hoorn en/of Wittem en is gelegen tegen de ommuring van het kasteel Isque.
- **Just. Lipsiusplein 16 (Overijse)** Rijhuis van twee en een halve verdieping onder zadeldak, aangepast tijdens de 19de eeuw doch met een oude kern.
- **Waversesteenweg 10 (Overijse)** Dorpswoning mogelijk met oudere kern uit de 18de eeuw, maar vandaag met een eind 19de- of begin-20ste-eeuws uitzicht met een voor het centrum van Overijse kenmerkende ruwe gevelbepleistering.
- **Just. Lipsiusplein 19 (Overijse)** Dorpswoning met oudere kern, volgens de inventaris uit de jaren 1970 uit de 17de of 18de eeuw, gelegen op het meest zuidelijke punt van de westelijke gevelwand van het Just. Lipsiusplein. De woning stond al weergegeven op het primitief kadaster (circa 1825) waarna er tot vandaag geen wijzigingen aan het volume geregistreerd werden.
- **Just. Lipsiusplein 10-11 (Overijse)** Twee rijwoningen met oudere kern, die tot het midden van de 19de eeuw één geheel vormden. De gecementeerde gevels sluiten aan bij de 19de-eeuwse basisbebouwing van het Just. Lipsiusplein. De splitsing in twee afzonderlijke woningen werd kadastraal geregistreerd in 1848. Vanaf de tweede helft van de 19de eeuw was nummer 11 in eigendom van de familie Rigaux, kunstschilders.
- **Fezelarenstraat (Overijse)** In een bakstenen gebouw met twee verdiepingen en rechthoekige vensters werd een rondboogdeuromlijsting (deels vernieuwd) met negblokken en sluitsteen met "Anno 1779" hergebruikt.
- **Gebr. Danhieuxstraat 12, Heuvelstraat 26-28 (Overijse)** Gebouw van vier traveeën en drie en halve bouwlagen onder schilddak, kadastraal geregistreerd in 1848, op de begane grond een grote rechthoekige dubbele deur en een bewaarde winkelpui met deur.
- **Just. Lipsiusplein (Overijse)** Heilig hartbeeld van 1927 op een hoge blauwe hardstenen sokkel gelegen aan de noordwestelijke oksel van het schip en transept van de Sint-Martinuskerk.
- **Waversesteenweg 50 (Overijse)** Zeven traveeën brede constructie met twee verdiepingen en een zadeldak (leien), gedateerd anno MDCCLXXXI boven een afbeelding van een posthoorn; naar verluidt heden "huis Calotte", doch voorheen afspanning "De Hoorn", reeds vermeld in de 15de eeuw doch de huidige constructie daterend van 1781.
- **P.I. Taymansstraat 10 (Overijse)** Groot traditioneel burgerhuis met 16de-eeuwse kern en latere uitbreiding gelegen ten noorden, bovenaan, de dorpskern van Overijse. De woning is vooral bekend omdat het in de 16de eeuw in het bezit was van de humanist Justus Lipsius. Bij het huis hoort een grote ommuurde en hellende tuin die uitgeeft en ook toegankelijk is vanop het Just. Lipsiusplein.
- **Stafh. Braffortlaan 2, Waversesteenweg 41 (Overijse)** Deels ommuurd kasteeldomein met kasteel, dienstgebouw en restanten van een jachtpaviljoen in een park met vijver. Het kasteel met aanhorigheden in traditionele bak- en zandsteenstijl werd gebouwd in de eerste helft van de 16de eeuw door de heren van Wittem ter vervanging van de oude burcht van Overijse. Het domein werd meermaals aangepast in de 17de, 18de en 19de eeuw en is sinds 1948 in gebruik als school voor het gemeenschapsonderwijs. Het kasteeldomein van Isque is in de Vlaamse Rand één van de belangrijkste kasteeldomeinen uit het ancien régime, dat gedurende bijna twee eeuwen in het bezit bleef van de graven, later de prinsen van Hoorn.
- **Begijnhof 17 (Overijse)** Industriële graanmaaldery met stoomaandrijving. Hoofdvolume gebouwd in 1902 in gewapend beton, gedurende de jaren 1920 uitbreiding onder zadeldaken ten westen en rond 1955 een tweede uitbreiding in beton en baksteen ten oosten.
- **Just. Lipsiusplein 9 (Overijse)** Voormalige markthal, later gemeentehuis, grondig aangepast bij restauraties in de jaren 1960 in een neotraditionele stijl. De hal is gelegen op het hoogste punt aan de noordzijde van het sterk hellende Just. Lipsiusplein tegenover de kerk.
- **Waversesteenweg 32-36 (Overijse)** Ensemble van drie neotraditionele trapgevels van 1934, waarvan nummer 36 door jaarankers gedateerd is. De woningen werd gelijktijdig kadastraal geregistreerd in 1934 als "gehele herbouwing" van twee oudere woningen op deze locatie in handen van gemeenteontvanger François De Veen – Vandenhouten.
- **Waversesteenweg 4 (Overijse)** Imposante neoclassicistische notariswoning met bijgebouw, waarschijnlijk een koetshuis, uit het tweede kwart van de 19de eeuw gelegen tegenover de kerk met ernaast in de steeg een voormalige brouwerij.
- **Just. Lipsiusplein (Overijse)** Oorlogsmonument gevormd door een hardstenen sokkel waarop een in brons gegoten, gevleugelde vrouwenfiguur, naar ontwerp van Marcel Rau, ingehuldigd in 1921 en na 1945 aangevuld met de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog.
- **Heuvelstraat 46 (Overijse)** Bakstenen gebouw op een rechthoekige plattegrond van drie traveeën en drie bouwlagen onder schilddak, uit het derde kwart van de 19de eeuw, recente cementering.

- **Just. Lipsiusplein (Overijse)** Georiënteerde decanale kruiskerk met een ingebouwde westtoren met een romaanse kern uit de 12de eeuw (?), een koor opgericht na de brand van 1489 en een gotische midden- en dwarsbeuk van na de brand in 1692. Eind 19de eeuw werd de kerk naar de toenmalige smaakinzichten in een neogotische stijl verbouwd en gerestaureerd. De kerk is gelegen op een heuvelrug ten zuiden van het hellende dorpsplein. Een hoge kalkzandstenen keermuur met een trap aan de oost- en zuidzijde sluit het voormalige kerkhof rond de kerk af ten zuiden, oosten en westen. Bovenop de keermuur staat een eenvoudige ijzeren balustrade. Ten westen is het voormalige kerkhof en de kerk te bereiken via een trap gevat tussen twee zware blauwe hardstenen pilasters met casementen, een geprofileerde dekplaat en een vaasbekroning.
- **Pastoriestraat 1, 1B (Overijse)** Ommuurde bak- en zandstenen pastorie met twee verdiepingen van vijf traveeën onder schilddak, gedateerd 1730 in een chronogram boven de deur.
- **Waversesteenweg (Overijse)** Pomp, gelegen op het einde van een doodlopende gekasseide steeg naast een voormalige brouwerij.
- **Waversesteenweg 8 (Overijse)** Rijwoning aan het begin van de Waversesteenweg ten zuiden van het Just. Lipsiusplein, met voorgevel uit de eerste helft van de 20ste eeuw maar mogelijk met oudere kern.
- **Just. Lipsiusplein 18 (Overijse)** Rijhuis met oudere kern, maar met een eind 19de-eeuwse gevelafwerking. Het rijhuis is het laatste in de westelijke gevelwand van het Just. Lipsiusplein, die gekenmerkt wordt door woningen met een oudere kern maar met een 19de- of 20ste-eeuwse gevelbepleistering of aanpassingen.
- **Just. Lipsiusplein 15 (Overijse)** Rijhuis met een oude kern, maar met een eind-19de- of begin-20ste-eeuwse gevelberaping. De woning sluit aan bij de gevelwand van het Just. Lipsiusplein bestaande uit burgerhuizen en dorpswoningen met oudere kern maar met aangepaste gevels uit de 19de en begin 20ste eeuw. In het centrum van Overijse zijn nog verschillende woningen met een ruwe beraping bewaard, deze bepalen mee het huidige dorpsbeeld.
- **Just. Lipsiusplein 14 (Overijse)** Rijhuis met trapgevel, door muurankers gedateerd "1692 (?)", maar met een neotraditioneel uitzicht. De jaarankers 1692 verwijzen mogelijk naar de heropbouw na de grote brand in het centrum van Overijse die in 1962 verschillende woningen vernielde. De woning sluit aan bij de gevelwand aan het Just. Lipsiusplein waarvan de woningen een oudere kern bezitten en waarvan de gevels in de 19de en 20ste eeuw werden aangepast.
- **Just. Lipsiusplein 5 (Overijse)** Achteruitspringend rijhuis met twee verdiepingen van vier traveeën onder zadeldak (pannen), door ankers gedateerd 1693, doch met een in de 19de-20ste eeuw volledig aangepaste en gecementeerde gevel.
- **Waversesteenweg 68 (Overijse)** Rijhuis van drie traveeën met twee verdiepingen en pannen zadeldak.
- **Waversesteenweg 74 (Overijse)** Rijhuis met twee verdiepingen van drie traveeën en een zadeldak (pannen).
- **P.I. Taymansstraat 11-17 (Overijse)** Rijhuizen uit het laatste kwart van de 19de eeuw gelegen op de sterk hellende P.I. Taymansstraat. De woningen zijn zichtbaar vanop het Just. Lipsiusplein en sluiten aan bij de bebouwing in het centrum van Overijse door hun kenmerkende ruw beraapte gevels. Deze beraping werd in Overijse veelvuldig toegepast in de tweede helft van de 19de eeuw en begin 20ste eeuw.
- **P.I. Taymansstraat 1A (Overijse)** Rondboogrijpoort met zandstenen omlijsting voorzien van imposten, verankerde sleutel en rondboogdruiplijst, daterend uit 17de en 18de eeuw.
- **Solheide 2 (Overijse)** Tweeverdiepingshuis onder pannen schilddak, met een nieuwe bakstenen voorgevel doch met een oudere kern.
- **P.I. Taymansstraat 12 (Overijse)** Woonhuis uit de 19de eeuw bij de omheiningmuur van het Justus Lipsiushuis.
- **Waversesteenweg 4A (Overijse)** Voormalige brouwerij uit het einde van de 18de of begin van de 19de eeuw (?), gelegen in een doodlopend steegje bij het begin van de Waversesteenweg ten zuidwesten van het Just. Lipsiusplein.
- **Waversesteenweg 16 (Overijse)** Woonhuis met twee en een halve verdieping en pannen zadeldak, uit einde 18de eeuw. Beraapte voorgevelbepleistering. Steekboogvensters. Houten winkelpuien.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/864>

Beschermingsbesluiten

- [Isque-kasteel, maalderij De Vuurmolen en omgeving - https://id.erfgoed.net/besluiten/1528](https://id.erfgoed.net/besluiten/1528)
Definitieve beschermingsbesluiten

Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Dorpskern Overijse

vastgesteld bouwkundig erfgoed

Beknopte karakterisering

Typologies [dorpen](#)

Beschrijving

De dorpskern van Overijse wordt bepaald door het centrale en sterk hellende Just. Lipsiusplein met de Sint-Martinuskerk, ten noorden op de helling ligt het historische Justus Lipsiushuis met tuin, ten zuiden van het plein sluit de bebouwing langs de Waverssesteenweg aan bij het centrumplein met hierachter enkele oude steegjes en voormalige brouwerijen. Beeldbepalend voor het centrum van Overijse zijn de woonhuizen met oudere kern en de vele gecementeerde gevels, dit bepaalt ook het beeld van de Heuvelstraat. Aansluitend ten zuidwesten van het centrum bepalen de begijnhofkapel, als restant van het voormalige begijnhof, de vuurmolen en een oude brouwerij het uitzicht. Ten oosten sluit het kasteeldomein Isque van de plaatselijke heren aan bij het historische centrum waarvan de IJse de zuidelijke grens vormt.

Waarden

Historische waarde

Is de aanduiding van

- **Begijnhof, Begijnhofplein, Brusselsesteenweg, Fezelarenstraat, Gebr. Danhieuxstraat, Heuvelstraat, J. Bt. Dekeyserstraat, Just. Lipsiusplein, Kardaam, Leegheid, Maurits Coomansstraat, Nestor Rowiesstraat, P.I. Taymansstraat, Pastoriestraat, Solheide, Stationsstraat, Waverssesteenweg (Overijse)** De dorpskern van Overijse wordt bepaald door het centrale en sterk hellende Just. Lipsiusplein met de Sint-Martinuskerk, ten noorden op de helling ligt het historische Justus Lipsiushuis met tuin, ten zuiden van het plein sluit de bebouwing langs de Waverssesteenweg aan bij het centrumplein met hierachter enkele oude steegjes en voormalige brouwerijen. Beeldbepalend voor het centrum van Overijse zijn de woonhuizen met oudere kern en de vele gecementeerde gevels, dit bepaalt ook het beeld van de Heuvelstraat. Aansluitend ten zuidwesten van het centrum bepalen de begijnhofkapel, als restant van het voormalige begijnhof, de vuurmolen en een oude brouwerij het uitzicht. Ten oosten sluit het kasteeldomein Isque van de plaatselijke heren aan bij het historische centrum waarvan de IJse de zuidelijke grens vormt.

Is de omvattende aanduiding van

- **Just. Lipsiusplein (Overijse)** Borstbeeld van Justus Lipsius naar ontwerp van Edouard François Marchant, geplaatst op een hoge hardstenen sokkel naar ontwerp van architect Joseph Jonas Dumont, inhuldiging op 28 juni 1853.
- **Begijnhof (Overijse)** Ten zuidoosten van de begijnhofkapel, en iets op de helling ingeplant, éénlaags huisje van acht ongelijke traveeën, afgedekt met een zadeldak (pannen); oudere kern verstopt achter een beraapte gevelbepleistering die nog de ankercijfers 2 en 8 laat zien.
- **Begijnhof (Overijse)** De begijnhofkapel in bak- en zandsteen, gelegen ten zuiden van de dorpskern van Overijse naast de Vuurmolen, is het enige wat rest, naast een bron, van het oude begijnhof van Overijse.
- **J. Bt. Dekeyserstraat 24 (Overijse)** Brouwerij uit de tweede helft van de 19de eeuw, opgericht als "Brasserie du Béguinage", later deel van brouwerij De Page. De installaties werden verwijderd, maar de verschillende fases van het brouwproces zijn nog afleesbaar in zowel het interieur als het exterieur.
- **Waverssesteenweg 62, 62A (Overijse)** Eclectische brouwerswoning uit begin 20ste eeuw met erachter gelegen 19de-eeuwse brouwerijgebouwen, aangepast in de eerste helft van de 20ste eeuw. De woning aan de straat is zeer decoratief uitgewerkt met verschillende soorten steen en met sgraffitopanelen. De brouwerijgebouwen liggen gegroepeerd rond een binnenplaats ten zuidoosten van het dorpscentrum en ten noorden tegen de IJse. De brouwerij werd tijdens het interbellum gekocht door de familie Lootvoet die er bekend werd door het brouwen van Leffe.
- **Just. Lipsiusplein 3-4 (Overijse)** Rijhuis met twee bouwlagen van vier traveeën onder zadeldak met verbouwde begane grond, kern uit de 17de-18de eeuw doch aangepast.
- **Just. Lipsiusplein 13 (Overijse)** Ruim burgerhuis met oudere kern dat mee het uitzicht bepaalt van het Just. Lipsiusplein dat gekenmerkt wordt door dorps- en burgerhuizen met oudere kernen en gecementeerde gevels uit de 19de en begin 20ste eeuw.
- **Heuvelstraat 44 (Overijse)** Burgerhuis met beraapte bepleistering uit begin 20ste eeuw, links naast de woning doorgang afgesloten met uitgewerkt smeedijzeren hekken.
- **Heuvelstraat 42 (Overijse)** Onderkelderd dubbelhuis met neoclassicistische gecementeerde gevel en begin 20ste-eeuws uitzicht.

- **Heuvelstraat 2-4 (Overijse)** Burgerhuis met beraapte gevel, vier traveeën en twee en een halve bouwlaag onder schilddak met rechts uitbreiding van één travee, kadastraal geregistreerd in 1886.
- **Waversesteenweg 6 (Overijse)** Burgerhuis door een jaarsteen in de achtergevel gedateerd "AO /1769(?)", gelegen aan het begin van de Waversesteenweg ten zuiden van het Just. Lipsiusplein.
- **Fezelarenstraat 2-4 (Overijse)** Burgerwoning met gecementeerde gevel en mogelijk met oudere 18de-eeuwse kern. Deze woning maakte deel uit van de gesloopte brouwerij "De Page", gelegen ten zuiden in het Fezelarenstraat.
- **Just. Lipsiusplein (Overijse)** Schuilkerk opgericht tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter, bevindt zich onder het talud voor het oude gemeentehuis.
- **Waversesteenweg 2 (Overijse)** Traditioneel burgerhuis en herberg met bijgebouwen, gelegen aan de sterk hellende Waversesteenweg, recht tegenover de toegang tot de Sint-Martinuskerk en het voormalige kerkhof. Volgens de literatuur met kern opklimmend tot de 17de, maar met aanpassingen uit de 19de eeuw.
- **Waversesteenweg (Overijse)** Historische fontein "de Kelle" gelegen aan de voet van een heuvel nabij het centrum van Overijse. De dorpsfontein bestaat uit een hardstenen plaat met verwijzingen naar de graven van Hoorn en/of Wittem en is gelegen tegen de ommuring van het kasteel Isque.
- **Just. Lipsiusplein 16 (Overijse)** Rijkshuis van twee en een halve verdieping onder zadeldak, aangepast tijdens de 19de eeuw doch met een oude kern.
- **Waversesteenweg 10 (Overijse)** Dorpswoning mogelijk met oudere kern uit de 18de eeuw, maar vandaag met een eind 19de- of begin-20ste-eeuws uitzicht met een voor het centrum van Overijse kenmerkende ruwe gevelbepleistering.
- **Just. Lipsiusplein 19 (Overijse)** Dorpswoning met oudere kern, volgens de inventaris uit de jaren 1970 uit de 17de of 18de eeuw, gelegen op het meest zuidelijke punt van de westelijke gevelwand van het Just. Lipsiusplein. De woning stond al weergegeven op het primitief kadaster (circa 1825) waarna er tot vandaag geen wijzigingen aan het volume geregistreerd werden.
- **Just. Lipsiusplein 10-11 (Overijse)** Twee rijwoningen met oudere kern, die tot het midden van de 19de eeuw één geheel vormden. De gecementeerde gevels sluiten aan bij de 19de-eeuwse basisbebouwing van het Just. Lipsiusplein. De splitsing in twee afzonderlijke woningen werd kadastraal geregistreerd in 1848. Vanaf de tweede helft van de 19de eeuw was nummer 11 in eigendom van de familie Rigaux, kunstschilders.
- **Fezelarenstraat (Overijse)** In een bakstenen gebouw met twee verdiepingen en rechthoekige vensters werd een rondboogdeuromlijsting (deels vernieuwd) met negblokken en sluitsteen met "Anno 1779" hergebruikt.
- **Gebr. Danhieuxstraat 12, Heuvelstraat 26-28 (Overijse)** Gebouw van vier traveeën en drie en halve bouwlagen onder schilddak, kadastraal geregistreerd in 1848, op de begane grond een grote rechthoekige dubbele deur en een bewaarde winkelpui met deur.
- **Just. Lipsiusplein (Overijse)** Heilig hartbeeld van 1927 op een hoge blauwe hardstenen sokkel gelegen aan de noordwestelijke oksel van het schip en transept van de Sint-Martinuskerk.
- **Waversesteenweg 50 (Overijse)** Zeven traveeën brede constructie met twee verdiepingen en een zadeldak (leien), gedateerd anno MDCCLXXXI boven een afbeelding van een posthoorn; naar verluidt heden "huis Calotte", doch voorheen afspanning "De Hoorn", reeds vermeld in de 15de eeuw doch de huidige constructie daterend van 1781.
- **P.I. Taymansstraat 10 (Overijse)** Groot traditioneel burgerhuis met 16de-eeuwse kern en latere uitbreiding gelegen ten noorden, bovenaan, de dorpskern van Overijse. De woning is vooral bekend omdat het in de 16de eeuw in het bezit was van de humanist Justus Lipsius. Bij het huis hoort een grote ommuurde en hellende tuin die uitgeeft en ook toegankelijk is vanop het Just. Lipsiusplein.
- **Stafh. Braffortlaan 2, Waversesteenweg 41 (Overijse)** Deels ommuurd kasteeldomein met kasteel, dienstgebouw en restanten van een jachtpaviljoen in een park met vijver. Het kasteel met aanhorigheden in traditionele bak- en zandsteenstijl werd gebouwd in de eerste helft van de 16de eeuw door de heren van Wittem ter vervanging van de oude burcht van Overijse. Het domein werd meermaals aangepast in de 17de, 18de en 19de eeuw en is sinds 1948 in gebruik als school voor het gemeenschapsonderwijs. Het kasteeldomein van Isque is in de Vlaamse Rand één van de belangrijkste kasteeldomeinen uit het ancien régime, dat gedurende bijna twee eeuwen in het bezit bleef van de graven, later de prinses van Hoorn.
- **Begijnhof 17 (Overijse)** Industriële graanmaaldrij met stoomaandrijving. Hoofdvolume gebouwd in 1902 in gewapend beton, gedurende de jaren 1920 uitbreiding onder zadeldaken ten westen en rond 1955 een tweede uitbreiding in beton en baksteen ten oosten.
- **Just. Lipsiusplein 9 (Overijse)** Voormalige markthal, later gemeentehuis, grondig aangepast bij restauraties in de jaren 1960 in een neotraditionele stijl. De hal is gelegen op het hoogste punt aan de noordzijde van het sterk hellende Just. Lipsiusplein tegenover de kerk.
- **Waversesteenweg 32-36 (Overijse)** Ensemble van drie neotraditionele trapgevels van 1934, waarvan nummer 36 door jaarankers gedateerd is. De woningen werd gelijktijdig kadastraal geregistreerd in 1934 als "gehele herbouwing" van twee oudere woningen op deze locatie in handen van gemeenteontvanger François De Veen – Vandenhouten.
- **Waversesteenweg 4 (Overijse)** Imposante neoclassicistische notariswoning met bijgebouw, waarschijnlijk een koetshuis, uit het tweede kwart van de 19de eeuw gelegen tegenover de kerk met ernaast in de steeg een voormalige brouwerij.
- **Just. Lipsiusplein (Overijse)** Oorlogsmonument gevormd door een hardstenen sokkel waarop een in brons gegoten, gevleugelde vrouwenfiguur, naar ontwerp van Marcel Rau, ingehuldigd in 1921 en na 1945 aangevuld met de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog.
- **Heuvelstraat 46 (Overijse)** Bakstenen gebouw op een rechthoekige plattegrond van drie traveeën en drie bouwlagen onder schilddak, uit het derde kwart van de 19de eeuw, recente cementering.
- **Just. Lipsiusplein (Overijse)** Georiënteerde decanale kruiskerk met een ingebouwde westtoren met een romaanse kern uit de 12de eeuw (?), een koor opgericht na de brand van 1489 en een gotische midden- en dwarsbeuk van na de brand in 1692. Eind

19de eeuw werd de kerk naar de toenmalige smaakinzichten in een neogotische stijl verbouwd en gerestaureerd. De kerk is gelegen op een heuvelrug ten zuiden van het hellende dorpsplein. Een hoge kalkzandstenen keermuur met een trap aan de oost- en zuidzijde sluit het voormalige kerkhof rond de kerk af ten zuiden, oosten en westen. Bovenop de keermuur staat een eenvoudige ijzeren balustrade. Ten westen is het voormalige kerkhof en de kerk te bereiken via een trap gevat tussen twee zware blauwe hardstenen pilasters met casementen, een geprofileerde dekplaat en een vaasbekroning.

- **Pastoriestraat 1, 1B (Overijse)** Ommuurde bak- en zandstenen pastorie met twee verdiepingen van vijf traveeën onder schilddak, gedateerd 1730 in een chronogram boven de deur.
- **Waversesteenweg (Overijse)** Pomp, gelegen op het einde van een doodlopende gekasseide steeg naast een voormalige brouwerij.
- **Just. Lipsiusplein 5 (Overijse)** Achteruitspringend rijhuis met twee verdiepingen van vier traveeën onder zadeldak (pannen), door ankers gedateerd 1693, doch met een in de 19de-20ste eeuw volledig aangepaste en gecementeerde gevel.
- **Just. Lipsiusplein 14 (Overijse)** Rijhuis met trapgevel, door muurankers gedateerd "1692 (?)", maar met een neotraditioneel uitzicht. De jaarankers 1692 verwijzen mogelijk naar de heropbouw na de grote brand in het centrum van Overijse die in 1962 verschillende woningen vernielde. De woning sluit aan bij de gevelwand aan het Just. Lipsiusplein waarvan de woningen een oudere kern bezitten en waarvan de gevels in de 19de en 20ste eeuw werden aangepast.
- **Just. Lipsiusplein 15 (Overijse)** Rijhuis met een oude kern, maar met een eind-19de- of begin-20ste-eeuwse gevelberaping. De woning sluit aan bij de gevelwand van het Just. Lipsiusplein bestaande uit burgerhuizen en dorpswoningen met oudere kern maar met aangepaste gevels uit de 19de en begin 20ste eeuw. In het centrum van Overijse zijn nog verschillende woningen met een ruwe beraping bewaard, deze bepalen mee het huidige dorpsbeeld.
- **Just. Lipsiusplein 18 (Overijse)** Rijhuis met oudere kern, maar met een eind 19de-eeuwse gevelafwerking. Het rijhuis is het laatste in de westelijke gevelwand van het Just. Lipsiusplein, die gekenmerkt wordt door woningen met een oudere kern maar met een 19de- of 20ste-eeuwse gevelbepleistering of aanpassingen.
- **Waversesteenweg 74 (Overijse)** Rijhuis met twee verdiepingen van drie traveeën en een zadeldak (pannen).
- **Waversesteenweg 68 (Overijse)** Rijhuis van drie traveeën met twee verdiepingen en pannen zadeldak.
- **Waversesteenweg 8 (Overijse)** Rijwoning aan het begin van de Waversesteenweg ten zuiden van het Just. Lipsiusplein, met voorgevel uit de eerste helft van de 20ste eeuw maar mogelijk met oudere kern.
- **P.I. Taymansstraat 11-17 (Overijse)** Rijhuizen uit het laatste kwart van de 19de eeuw gelegen op de sterk hellende P.I. Taymansstraat. De woningen zijn zichtbaar vanop het Just. Lipsiusplein en sluiten aan bij de bebouwing in het centrum van Overijse door hun kenmerkende ruw beraapte gevels. Deze beraping werd in Overijse veelvuldig toegepast in de tweede helft van de 19de eeuw en begin 20ste eeuw.
- **P.I. Taymansstraat 1A (Overijse)** Rondboogrijpoort met zandstenen omlijsting voorzien van imposten, verankerde sleutel en rondboogdruiplijst, daterend uit 17de en 18de eeuw.
- **Solheide 2 (Overijse)** Tweeverdiepingshuis onder pannen schilddak, met een nieuwe bakstenen voorgevel doch met een oudere kern.
- **P.I. Taymansstraat 12 (Overijse)** Woonhuis uit de 19de eeuw bij de omheiningsmuur van het Justus Lipsiushuis.
- **Waversesteenweg 4A (Overijse)** Voormalige brouwerij uit het einde van de 18de of begin van de 19de eeuw (?), gelegen in een doodlopend steegje bij het begin van de Waversesteenweg ten zuidwesten van het Just. Lipsiusplein.
- **Waversesteenweg 16 (Overijse)** Woonhuis met twee en een halve verdieping en pannen zadeldak, uit einde 18de eeuw. Beraapte voorgevelbepleistering. Steekboogvensters. Houten winkelpuizen.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/120592>

Beschermingsbesluiten

- [Besluit tot vaststelling van de inventaris bouwkundig erfgoed in de provincie Vlaams-Brabant - https://id.erfgoed.net/besluiten/14867](https://id.erfgoed.net/besluiten/14867)
SchrapingsbesluitenVaststellingsbesluiten

Dorpskern Overijse

Beknopte karakterisering

Typologies [dorpen](#)

Beschrijving

De dorpskern van Overijse wordt bepaald door het centrale en sterk hellende [Just. Lipsiusplein](#) met de [Sint-Martinuskerk](#), ten noorden op de helling ligt het historische [Justus Lipsiushuis met tuin](#), ten zuiden van het plein sluit de bebouwing langs de Waversesteenweg aan bij het centrumplein met hierachter enkele oude steegjes en voormalige brouwerijen. Beeldbepalend voor het centrum van Overijse zijn de woonhuizen met oudere kern en de vele gecementeerde gevels, dit bepaalt ook het beeld van de [Heuvelstraat](#). Aansluitend ten zuidwesten van het centrum bepalen de [begijnhofkapel](#), als restant van het voormalige begijnhof, de [vuurmolen](#) en een [oude brouwerij](#) het uitzicht. Ten oosten sluit het [kasteeldomein Isque](#) van de plaatselijke heren aan bij het historische centrum waarvan de IJse de zuidelijke grens vormt.

Historiek

Een eerste vermelding van Overijse gebeurt in 832 wanneer Lodewijk de Vrome zeven mansi schenkt aan zijn leenman Aginulfus in Isca, de oude benaming van de gemeente. In 1001-1005 worden de inwoners ontslagen van het lepelrecht (belasting) op graan verkocht in Brussel, in 1234 ontvangt Overijse een charter met vrijheden van hertog Hendrik II.

Overijse ligt aan de zuidoostelijke rand van het Zoniënwood in de vruchtbare IJsevallei. De gemeente vormde een knooppunt van wegen tussen Brussel, Tervuren, Mechelen en Leuven naar Waver, Namen en Nijvel. Deze gunstige ligging, economische omstandigheden en de hertogelijke bescherming maakten van Overijse een belangrijke vrijheid met lange geschiedenis die haar hoogste bloei kende tussen de tweede helft van de 12de eeuw en midden 14de eeuw. In de 15de en 16de eeuw verviel de gemeente tot een gewone heerlijkheid bestuurd door de plaatselijke heren nadat de hertogen van Brabant er hun residentie verlieten. Verwoestingen tijdens de Tachtigjarige Oorlog en plunderingen in 1683-84 door Franse troepen versnelden het verval.

Het dorpsplein werd in de middeleeuwen gekenmerkt door de Sint-Martinuskerk omgeven door een kerkhof, de vrijheidshallen, de [koningshallen](#), burgerhuizen en herbergen. Belangrijk in de geschiedenis was de brand in 1692, waarbij de schade op het plein groot was. Aan de jaarankers van één woning aan de oostzijde is af te lezen dat deze heropgebouwd werd na de brand. In de 19de eeuw verhuisde het kerkhof naar Solheide en werd de bekende S-bocht aangelegd.

De druiventeelt onder glas, aangevat in 1878, kende rond de eeuwwisseling en tijdens het interbellum een bloeiperiode en veranderde door de bouw van serres en de economisch gunstige situatie sterk het uitzicht van de gemeente. Recente verkavelingen en bebouwing geven aan deze uitgestrekte gemeente met talrijke gehuchten een vrij sterk residentieel karakter.

Kenmerken

Het centrum van Overijse is mede interessant dankzij zijn ligging aan de steile helling ten noorden van de IJse. Het [Just. Lipsiusplein](#) vormt samen met de aanzet van de sterk slingerende en hellende Waversesteenweg rond de kerk een karaktervol dorpsplein rond de gotische [Sint-Martinuskerk](#). De bebouwing in dit verstedelijkte centrum bestaat grotendeels uit burgerwoningen uit de 18de en 19de eeuw waarvan een groot deel bepleisterd of gecementeerd is. De beschermde [tuin van het Justus Lipsiushuis](#) is van visueel belang als

groene zone aan het dorpsplein. Het begin van de Waversesteenweg wordt eveneens gekenmerkt door verschillende burgerwoningen waaronder een beeldbepalende 19de-eeuwse [notariswoning](#) met grote tuin.

De [Heuvelstraat](#) heeft een sterk bewaard **homogeen karakter** met een visueel aantrekkelijke zichtas vanaf de Brusselsesteenweg van waar ze sterk afdaalt, waardoor men een zicht heeft op de lager gelegen daken. Deze straat is de oude weg naar Hoeilaart en het oude commerciële centrum van Overijse. Kenmerkend zijn de burgerwoningen uit de 19de eeuw met in sommige gevallen een oudere kern. De rijwoningen met neoclassicistische lijstgevels worden gekenmerkt door geschilderde en ruw beraapte gevelbepleisteringen uit eind 19de, begin 20ste eeuw met uitgewerkte stucwerkornamenten rond de muuropeningen. Dit type woningen bepaalt onder andere ook mee het karakter van het Just. Lipsiusplein en de rest van het centrum.

Verder kent het centrum verschillende smalle straatjes, zoals de [Fezelarenstraat](#), de Maurits Coomansstraat en de Kardaana. Doorheen deze voetgangerswegen heeft men verrassende perspectieven zoals op de Sint-Martinuskerk vanuit de Fezelarenstraat en het zicht op de [pastorie](#) door de Nestor Rowiestraat. Het **Kardaana** zou mogelijks het oude tracé van een omwalling zijn. Haar typische karakter is toe te schrijven aan de groene begroeiing aan de ene kant en met aan de andere zijde de bakstenen tuinmuren van de woningen aan de oostzijde van het Just. Lipsiusplein.

In het dorpsgezicht bevinden zich verschillende voormalige **brouwerijen**: de [Vrijheidscamme](#), de [Brasserie du Béguinage](#) en de [brouwerij Lootvoet](#). Brouwerij Lootvoet, gedateerd 1905, bevindt zich op de IJseweg tegenover de ingang in de muur van het Isque kasteel. De Brasserie du Béguinage vormt de begrenzing van het zicht bergafwaarts in de Gebr. Danhieuxstraat en vormt de oostelijke grens van het voormalige begijnhof. Ondanks hun verdwenen inrichting is een deel van het brouwproces nog afleesbaar aan het exterieur, onder andere door de bewaarde brouwerijdaken.

In het begijnhof bevinden zich de beschermd [begijnhofkapel](#) en [maalderij De Vuurmolen](#). De begijnhofkapel in bak- en zandsteen is naast de begijnborre het enige overblijfsel van het Begijnhof Mariadal, met een eerste vermelding in de 13de eeuw. De maalderij heeft een grote industrieel-archeologische waarde en neemt met zijn vijf verdiepingen een prominente plaats in de omgeving in.

Het [kasteel Isque](#) en bijhorende deels ommuurde tuin langs de IJse vormen een belangrijke open ruimte in het dorpsgezicht en vormen de oostelijke grens van het dorpscentrum.

- Archief Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant, dossiernummer DB000578, Dorpskom, beschermingsdossier: verslag C. Goeyvaerts en verslag KCML, 1980.
- DE MAEGD C. & VAN AERSCHOT S. 1975: *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Vlaams-Brabant, Halle-Vilvoorde*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 2N, Gent.
- VERBESSELT J. 1953: Het ontstaan en de ontwikkeling van Overijse, *Eigen Schoon en de Brabander*, 353-367.
- VANDE PUTTE G. 1974: *Ken je Overijse?*, Tielt.
- VANDE PUTTE G. 1975: "Den Bonten Os" weldra een nieuwe blikvanger te Overijse, *Brabant* 4, 14-19.
- S.N. s.d.: *Geschiedenis van Overijse* [Online], <http://www.beierij.be/geschiedenis-van-overijse/>, (geraadpleegd 23 november 2019).

Omvat

- **Begijnhof (Overijse)** Ten zuidoosten van de begijnhofkapel, en iets op de helling ingeplant, éénlaags huisje van acht ongelijke traveeën, afgedekt met een zadeldak (pannen); oudere kern verstopt achter een beraapte gevelbepleistering die nog de ankercijfers 2 en 8 laat zien.
- **Begijnhof (Overijse)** De begijnhofkapel in bak- en zandsteen, gelegen ten zuiden van de dorpskern van Overijse naast de Vuurmolen, is het enige wat rest, naast een bron, van het oude begijnhof van Overijse.
- **J. Bt. Dekeyserstraat 24 (Overijse)** Brouwerij uit de tweede helft van de 19de eeuw, opgericht als "Brasserie du Béguinage", later deel van brouwerij De Page. De installaties werden verwijderd, maar de verschillende fases van het brouwproces zijn nog afleesbaar in zowel het interieur als het exterieur.
- **Waversesteenweg 62, 62A (Overijse)** Eclectische brouwerswoning uit begin 20ste eeuw met erachter gelegen 19de-eeuwse brouwerijgebouwen, aangepast in de eerste helft van de 20ste eeuw. De woning aan de straat is zeer decoratief uitgewerkt met verschillende soorten steen en met sgraffitopanelen. De brouwerijgebouwen liggen gegroepeerd rond een binnenplaats ten zuidoosten van het dorpscentrum en ten noorden tegen de IJse. De brouwerij werd tijdens het interbellum gekocht door de familie Lootvoet die er bekend werd door het brouwen van Leffe.
- **Heuvelstraat 44 (Overijse)** Burgerhuis met beraapte bepleistering uit begin 20ste eeuw, links naast de woning doorgang afgesloten met uitgewerkt smeedijzeren hekken.
- **Heuvelstraat 42 (Overijse)** Onderkelderd dubbelhuis met neoclassicistische gecementeerde gevel en begin 20ste-eeuws uitzicht.
- **Heuvelstraat 2-4 (Overijse)** Burgerhuis met beraapte gevel, vier traveeën en twee en een halve bouwlaag onder schilddak met rechts uitbreiding van één travee, kadastraal geregistreerd in 1886.
- **Waversesteenweg 6 (Overijse)** Burgerhuis door een jaarsteen in de achtergevel gedateerd "AO /1769(?)", gelegen aan het begin van de Waversesteenweg ten zuiden van het Just. Lipsiusplein.
- **Waversesteenweg 2 (Overijse)** Traditioneel burgerhuis en herberg met bijgebouwen, gelegen aan de sterk hellende Waversesteenweg, recht tegenover de toegang tot de Sint-Martinuskerk en het voormalige kerkhof. Volgens de literatuur met kern opklimmend tot de 17de, maar met aanpassingen uit de 19de eeuw.
- **Waversesteenweg (Overijse)** Historische fontein "de Kelle" gelegen aan de voet van een heuvel nabij het centrum van

Overijse. De dorpsfontein bestaat uit een hardstenen plaat met verwijzingen naar de graven van Hoorn en/of Wittem en is gelegen tegen de ommuring van het kasteel Isque.

- **Waversesteenweg 10 (Overijse)** Dorpswoning mogelijk met oudere kern uit de 18de eeuw, maar vandaag met een eind 19de- of begin-20ste-eeuws uitzicht met een voor het centrum van Overijse kenmerkende ruwe gevelbepleistering.
- **Gebr. Danhieuxstraat 12, Heuvelstraat 26-28 (Overijse)** Gebouw van vier traveeën en drie en halve bouwlagen onder schilddak, kadastraal geregistreerd in 1848, op de begane grond een grote rechthoekige dubbele deur en een bewaarde winkelpui met deur.
- **Waversesteenweg 50 (Overijse)** Zeven traveeën brede constructie met twee verdiepingen en een zadeldak (leien), gedateerd anno MDCCLXXXI boven een afbeelding van een posthoorn; naar verluidt heden "huis Calotte", doch voorheen afspanning "De Hoorn", reeds vermeld in de 15de eeuw doch de huidige constructie daterend van 1781.
- **P.I. Taymansstraat 10 (Overijse)** Groot traditioneel burgerhuis met 16de-eeuwse kern en latere uitbreiding gelegen ten noorden, bovenaan, de dorpskern van Overijse. De woning is vooral bekend omdat het in de 16de eeuw in het bezit was van de humanist Justus Lipsius. Bij het huis hoort een grote ommuurde en hellende tuin die uitgeeft en ook toegankelijk is vanop het Just. Lipsiusplein.
- **Stafh. Braffortlaan 2, Waversesteenweg 41 (Overijse)** Deels ommuurd kasteeldomein met kasteel, dienstgebouw en restanten van een jachtpaviljoen in een park met vijver. Het kasteel met aanhorigheden in traditionele bak- en zandsteenstijl werd gebouwd in de eerste helft van de 16de eeuw door de heren van Wittem ter vervanging van de oude burcht van Overijse. Het domein werd meermaals aangepast in de 17de, 18de en 19de eeuw en is sinds 1948 in gebruik als school voor het gemeenschapsonderwijs. Het kasteeldomein van Isque is in de Vlaamse Rand één van de belangrijkste kasteeldomeinen uit het ancien régime, dat gedurende bijna twee eeuwen in het bezit bleef van de graven, later de prinsen van Hoorn.
- **Begijnhof 17 (Overijse)** Industriële graanmaaldery met stoomaandrijving. Hoofdvolume gebouwd in 1902 in gewapend beton, gedurende de jaren 1920 uitbreiding onder zadeldaken ten westen en rond 1955 een tweede uitbreiding in beton en baksteen ten oosten.
- **Waversesteenweg 32-36 (Overijse)** Ensemble van drie neotraditionele trapgevels van 1934, waarvan nummer 36 door jaarankers gedateerd is. De woningen werd gelijktijdig kadastraal geregistreerd in 1934 als "gehele herbouwing" van twee oudere woningen op deze locatie in handen van gemeenteontvanger François De Veen – Vandenhouten.
- **Waversesteenweg 4 (Overijse)** Imposante neoclassicistische notariswoning met bijgebouw, waarschijnlijk een koetshuis, uit het tweede kwart van de 19de eeuw gelegen tegenover de kerk met ernaast in de steeg een voormalige brouwerij.
- **Heuvelstraat 46 (Overijse)** Bakstenen gebouw op een rechthoekige plattegrond van drie traveeën en drie bouwlagen onder schilddak, uit het derde kwart van de 19de eeuw, recente cementering.
- **Pastoriestraat 1, 1B (Overijse)** Ommuurde bak- en zandstenen pastorie met twee verdiepingen van vijf traveeën onder schilddak, gedateerd 1730 in een chronogram boven de deur.
- **Waversesteenweg (Overijse)** Pomp, gelegen op het einde van een doodlopende gekasseide steeg naast een voormalige brouwerij.
- **Waversesteenweg 8 (Overijse)** Rijwoning aan het begin van de Waversesteenweg ten zuiden van het Just. Lipsiusplein, met voorgevel uit de eerste helft van de 20ste eeuw maar mogelijk met oudere kern.
- **Waversesteenweg 68 (Overijse)** Rijhuis van drie traveeën met twee verdiepingen en pannen zadeldak.
- **Waversesteenweg 74 (Overijse)** Rijhuis met twee verdiepingen van drie traveeën en een zadeldak (pannen).
- **P.I. Taymansstraat 11-17 (Overijse)** Rijhuizen uit het laatste kwart van de 19de eeuw gelegen op de sterk hellende P.I. Taymansstraat. De woningen zijn zichtbaar vanop het Just. Lipsiusplein en sluiten aan bij de bebouwing in het centrum van Overijse door hun kenmerkende ruw beraapte gevels. Deze beraping werd in Overijse veelvuldig toegepast in de tweede helft van de 19de eeuw en begin 20ste eeuw.
- **P.I. Taymansstraat 1A (Overijse)** Rondboogrijpoort met zandstenen omlijsting voorzien van imposten, verankerde sleutel en rondboogdruiplijst, daterend uit 17de en 18de eeuw.
- **Solheide 2 (Overijse)** Tweeverdiepingshuis onder pannen schilddak, met een nieuwe bakstenen voorgevel doch met een oudere kern.
- **P.I. Taymansstraat 12 (Overijse)** Woonhuis uit de 19de eeuw bij de omheiningmuur van het Justus Lipsiushuis.
- **Waversesteenweg 4A (Overijse)** Voormalige brouwerij uit het einde van de 18de of begin van de 19de eeuw (?), gelegen in een doodlopend steegje bij het begin van de Waversesteenweg ten zuidwesten van het Just. Lipsiusplein.
- **Waversesteenweg 16 (Overijse)** Woonhuis met twee en een halve verdieping en pannen zadeldak, uit einde 18de eeuw. Beraapte voorgevelbepleistering. Steekboogvensters. Houten winkelpuien.
- **Fezelarenstraat (Overijse)**
- **Just. Lipsiusplein (Overijse)**

Is aangeduid als

- **Begijnhof, Begijnhofplein, Brusselsesteenweg, Fezelarenstraat, Gebr. Danhieuxstraat, Heuvelstraat, J. Bt. Dekeyserstraat, Just. Lipsiusplein, Kardaanaan, Leegheid, Maurits Coomansstraat, Nestor Rowiesstraat, P.I. Taymansstraat, Pastoriestraat, Solheide, Stationsstraat, Waversesteenweg (Overijse)** De dorpskern van Overijse wordt bepaald door het centrale en sterk hellende Just. Lipsiusplein met de Sint-Martinuskerk, ten noorden op de helling ligt het historische Justus Lipsiushuis met tuin, ten zuiden van het plein sluit de bebouwing langs de Waversesteenweg aan bij het centrumplein met hierachter enkele oude steegjes en voormalige brouwerijen. Beeldbepalend voor het centrum van Overijse zijn de woonhuizen met oudere kern en de vele gecementeerde gevels, dit bepaalt ook het beeld van de Heuvelstraat. Aansluitend ten

zuidwesten van het centrum bepalen de begijnhofkapel, als restant van het voormalige begijnhof, de vuurmolen en een oude brouwerij het uitzicht. Ten oosten sluit het kasteeldomein Isque van de plaatselijke heren aan bij het historische centrum waarvan de IJse de zuidelijke grens vormt.

- **Begijnhof, Begijnhofplein, Brusselsesteenweg, Fezelarenstraat, Gebr. Danhieuxstraat, Heuvelstraat, J. Bt. Dekeyserstraat, Just. Lipsiusplein, Kardaam, Leegheid, Maurits Coomansstraat, Nestor Rowiesstraat, P.I. Taymansstraat, Pastoriestraat, Solheide, Stationsstraat, Waversesteenweg (Overijse)** De dorpskern van Overijse is beschermd als dorpsgezicht.

Is deel van

- **Overijse (Overijse)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/302503>